

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเลย

ด้วยข้าพเจ้า นายกิตติกร นาคะชัย ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด สถานีพัฒนาที่ดินเลย สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตร “แนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data Guideline)” วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เป็นเวลารวมทั้งสิ้น ๑.๓๐ ชั่วโมง ด้วยการฝึกอบรมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ของสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล Thailand Digital Government Academy ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดย ศูนย์การเรียนรู้ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แบบบูรณาการ

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ฯ ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อ

เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data Guideline) รวมทั้งประเภทและข้อมูล ขั้นตอนการเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผย ข้อมูลเปิดเผยภาครัฐ และประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ฯ มีดังนี้

๒.๑ ข้อมูลเปิดเผยภาครัฐ คือ ข้อมูลที่รัฐจะต้องเปิดเผยต่อสาธารณะตามกฎหมายให้ใช้ได้ อย่างเสรี อย่างไม่จำกัดวัตถุประสงค์และไม่เสียค่าใช้จ่ายข้อมูลภาครัฐในทุกวันนี้มีจำนวนมาก แต่ขาดการนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพเผยแพร่ข้อมูลที่ประชาชนเข้าถึงยาก ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้ จึงต้องหาวิธีเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ที่มีประสิทธิภาพ

๒.๒ การเปิดเผยข้อมูลเปิดเผยภาครัฐ คือ การนำข้อมูลไปเผยแพร่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อคนทุกกลุ่ม เพื่อช่วยสร้างความโปร่งใสให้กับภาคส่วนต่างๆ ในการบริหารประเทศช่วยสร้างคุณค่าให้กับสังคมและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจพร้อมกันนั้น ยังสร้างการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลเพื่อตรวจสอบได้อีกด้วย และการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐจะเกิดประโยชน์กับภาคต่างๆ ได้แก่

ภาครัฐ

- ทำให้เกิดธรรมาภิบาล
- ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน
- มีประโยชน์กับการวางแผนเชิงนโยบาย
- บูรณาการการใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันและยังปรับปรุงการให้บริการสาธารณะ

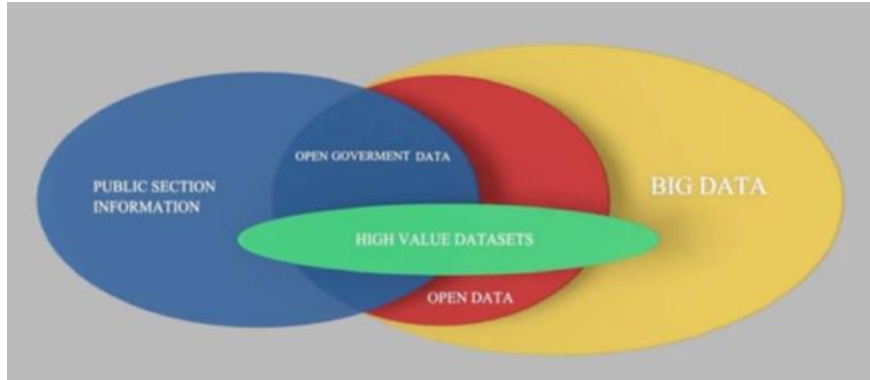
ภาคเอกชน

- ข้อมูลเปิดไปต่อยอดสร้างข้อมูลเพิ่มทางธุรกิจ
- ขับเคลื่อนนวัตกรรม
- เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันระดับประเทศได้

ภาคประชาชน

- เสริมสร้างการมีส่วนร่วมกับภาครัฐ
- มีการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลในรูปแบบดิจิทัลภาครัฐที่ดีขึ้น
- นำข้อมูลไปพัฒนาหรือต่อยอดนวัตกรรมต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

๒.๓ ประเภทและความสัมพันธ์ของข้อมูล

ภาพจาก: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

๒.๔ ข้อมูล แบ่งได้ทั้งหมด ๕ ประเภท ได้แก่ ข้อมูลขนาดใหญ่ ข้อมูลเปิด ข้อมูลภาครัฐ ข้อมูลเปิดภาครัฐ และชุด ข้อมูลที่มีคุณค่าสูง ซึ่งในแต่ละประเภทจะมีความสัมพันธ์กัน ยกตัวอย่างเช่น มีข้อมูลหนึ่งเป็นข้อมูลขนาดใหญ่ โดยหนึ่งในข้อมูลขนาดใหญ่นั้นจะมีประเภทข้อมูลที่ชื่อว่า ข้อมูลเปิด และ ข้อมูลภาครัฐ อยู่ด้วย ซึ่งข้อมูลเปิดนั้นหมายถึงข้อมูลที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างเสรี และข้อมูลภาครัฐก็คือข้อมูลที่อยู่ในการครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และบางส่วนของข้อมูลเปิดกับข้อมูลภาครัฐมีความสัมพันธ์กันอยู่ ส่วนนั้นจะเรียกว่า ข้อมูลเปิดภาครัฐ หมายถึงข้อมูลเปิดที่หน่วยงานของรัฐต้องเปิดเผยต่อสาธารณะได้ และเมื่อแตกย่อยลงไปอีก จะมรข้อมูลประเภทชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงอยู่ในข้อมูลเปิดของภาครัฐด้วย ขณะเดียวกัน ชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงนี้ ก็สามารถอยู่ในชุดข้อมูลใหญ่ ข้อมูลเปิด และข้อมูลภาครัฐได้ด้วยเช่นกัน โดยชุดข้อมูลที่มีคุณค่าสูงจะถือเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทั้งในมุมผู้ให้ข้อมูลและมุมของผู้นำข้อมูลไปใช้ ชุดข้อมูล ที่มีคุณค่าสูงต้องเป็นข้อมูลที่ตรงความต้องการของผู้ใช้ข้อมูลอย่างแท้จริงและสามารถนำไปใช้ข้อมูลได้อย่างกว้างขวาง ตัวอย่างข้อมูลที่มีมูลค่าสูง เช่น

- การเดินทางของประชาชนในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-๑๙ (สำนักปลัดกระทรวงคมนาคม)
- รายงาน COVID-๑๙ ประจำวัน (กรมควบคุมโรค)
- มูลค่าธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) (สำนักงานเศรษฐกิจแห่งชาติ)

๒.๕ การเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การพิจารณาคุณลักษณะข้อมูลเปิดภาครัฐ ๑๐ ประการ

๑. สมบูรณ์ (Complete) - ข้อมูลต้องครบถ้วน พร้อมใช้ละไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคล
๒. ประถมภูมิ (Primary) - ได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงโดยไม่ปรับแต่ง
๓. เป็นปัจจุบัน (Timely) ได้ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงโดยไม่ปรับแต่ง
๔. เข้าถึงได้ง่าย (Accessible) หรือต้องเป็นข้อมูลที่ปรับปรุงล่าสุด
๕. อ่านได้ด้วยเครื่องหรือคอมพิวเตอร์สามารถประมวลผลได้ (Machine-readable)
๖. ไม่เลือกปฏิบัติ (Non-discriminatory) ผู้ใช้จะต้องใช้ข้อมูลได้อย่างอิสระ
๗. ไม่จำกัดสิทธิ (Non-proprietary) ซึ่งจะต้องอยู่ในรูปแบบมาตรฐานที่สามารถใช้ได้หลายสิทธิ
๘. ปลอดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (License-free) ผู้ใช้สามารถใช้ได้โดยไม่ผิดกฎหมายและไม่ต้องขออนุญาตใคร

๙. คงอยู่ถาวร (Permanence) หมายถึงข้อมูลต้องสามารถใช้งานได้ตลอดเวลาและควบคุมการเปลี่ยนแปลงของชุดข้อมูล

๑๐. ไม่มีค่าใช้จ่าย (Free of charge) – ผู้ใช้ข้อมูลจะต้องไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงข้อมูล กรณีที่มีกฎหมายกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับคุณลักษณะของข้อมูลเปิดภาครัฐอย่างหนึ่งอย่างใดไว้เป็นการ เฉพาะให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐที่กำหนดตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ขั้นตอนที่ ๒ การประเมินความพร้อมของการเปิดเผยข้อมูล ผ่าน ๕ กิจกรรม คือ

๑. จัดทำแผนบริหารจัดการและเปิดเผยข้อมูล

๒. สร้างองค์ความรู้และทักษะให้กับผู้ใช้ข้อมูลส่งเสริมการเปิดเผยข้อมูลเปิด

ภาครัฐภายในหน่วยงาน

๓. สนับสนุนและส่งเสริมการนำข้อมูลไปวิเคราะห์เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่

๔. กำหนดงบประมาณที่จำเป็นต่อการเปิดเผยข้อมูล

๕. กำหนดกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานในการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจน

๒.๖ ขั้นตอนการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

๑. สืบค้นและคัดเลือกชุดข้อมูลที่มีชั้นความลับ เป็น “ข้อมูลสาธารณะ” หรือเป็นชุดข้อมูลที่ควรนำมาเปิดเผย

๒. ระบุประเภทของชุดข้อมูล ความสำคัญของข้อมูลและทิศทางในการใช้ข้อมูล โดยพิจารณาตามลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- ข้อมูลที่กฎหมายกำหนดให้เปิดเผย เช่น ข้อมูลแผนงาน โครงการต่างๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้น

- ข้อมูลเปิดเผยตามภารกิจของหน่วยงาน เช่น ข้อมูลเชิงสถิติการให้บริการด้านต่างๆ

- ข้อมูลที่เปิดเผยเพื่อสร้างความโปร่งใสและป้องกันการทุจริต เช่น ข้อมูลงบประมาณ

ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง

- ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาบริการภาครัฐ

- ข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อกลุ่มผู้ใช้งาน เช่น ข้อมูลการเกิด อาชญากรรม

๓. จัดลำดับความสำคัญในการเปิดเผยจากคุณค่าของชุดข้อมูล หากมีจำนวนชุดข้อมูลเปิดภาครัฐจำนวนมาก และมาสามารถเปิดเผยได้ในคราวเดียวให้พิจารณาจากคุณค่าและคุณภาพของชุดข้อมูลรวมทั้งการบริหารจัดการชุด

๔. รวบรวมจัดทำชุดข้อมูล ข้อมูลที่มาจากหลายส่วนงาน หลายรูปแบบ ใ้คัดแยกและรวบรวมข้อมูลให้อยู่ใน รูปแบบชุดข้อมูล

๕. พิจารณาการเปิดเผยข้อมูล โดยข้อมูลที่สามารถเปิดเผยได้ เป็นข้อมูลตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

- ข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ

พ.ศ. ๒๕๔๐ และ พ.ร.บ. ข่าว กรองแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒

- ข้อมูลที่ไม่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลฯ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือ พ.ร.บ. ข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

- ข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับการอนุญาตให้เปิดเผยได้

- ข้อมูลที่มีกฎหมายเฉพาะให้เปิดเผย

- ข้อมูลที่ไม่ขัดต่อกฎหมายว่าด้วยลิขสิทธิ์ ลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้าหรือความลับ

ทางการค้า ไม่มีการ อ้างสิทธิ์ในทรัพย์สินทรัพย์สินทางปัญญา

๖. ตรวจสอบคุณภาพและเตรียมข้อมูลสำหรับเผยแพร่ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้

- ชุดข้อมูลอยู่ในรูปแบบเปิดที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้ง่าย เช่น ไฟล์ .csv
- ไฟล์อยู่ในรูปแบบที่สามารถเปิดเผยแพร่ได้ และผ่านการตรวจสอบคุณภาพข้อมูล

มีรูปแบบวันที่และเวลา และ รหัสต่างๆ ในมาตรฐานเดียวกัน

- มีการกำหนดความถี่และวิธีการปรับปรุงข้อมูล
- มีการจัดทำเมทาดาทา (Metadata) หรือข้อมูลที่อธิบายรายละเอียดของชุดข้อมูล

ที่จะเผยแพร่ เพื่อความ สะดวกสำหรับผู้ใช้งานข้อมูล

๗. ดำเนินการขออนุมัติเพื่อเปิดเผยข้อมูลจากหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจจากหัวหน้า หน่วยงานของรัฐในการเปิดเผยข้อมูลเปิดของภาครัฐ

๘. เปิดเผยแพร่ข้อมูลเปิดภาครัฐ เมื่อได้รับอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูล โดยสามารถเผยแพร่ข้อมูลเปิดภาครัฐที่เว็บไซต์ ของหน่วยงานและเปิดเผยผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐที่ data.go.th

๙. วัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาขอข้อมูลเปิดภาครัฐที่เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำแผนการปรับปรุงและ พัฒนาข้อมูลจากผลที่ได้จากการวิเคราะห์ ประกอบด้วย

- แผนปรับปรุงชุดข้อมูลที่น่าสนใจเปิดเผยแล้ว ให้พิจารณาและวิเคราะห์จากข้อคิดเห็น และและข้อร้องเรียน Government Data Guideline) – แผนนำเข้าชุดข้อมูลใหม่ โดยชุดข้อมูลที่มีควรเปิดเผยได้แก่ ชุดข้อมูลที่ได้รับการเสนอให้เปิดเผยเพิ่มเติม หรือชุดข้อมูลที่สามารถนำไปใช้วิเคราะห์หรือพัฒนาบริการต่างๆ ได้

๑๐. นำผลที่ได้จากการวัดผลมาปรับปรุงชุดข้อมูลอย่างต่อเนื่อง เช่น แก้ไขปรับปรุงข้อมูลเดิมใหม่มีความ ผิดพลาดน้อยที่สุด มีคุณภาพมากขึ้น ปรับปรุงหรือเพิ่มชุดข้อมูลให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ใช้ข้อมูล รวมทั้ง กำหนดเป้าหมายการเพิ่มชุดข้อมูลเปิดภาครัฐ และข้อมูลที่มีคุณค่าสูง (High Value Datasets)

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง ได้แก่

สามารถทราบถึงข้อมูลเปิดภาครัฐ การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล ภาครัฐที่ดีขึ้น และนำข้อมูลไปพัฒนาหรือต่อยอดนวัตกรรมต่างๆ ได้ง่ายขึ้น เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากร ข้อมูลภาครัฐอย่างเท่าเทียมกัน

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้ ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน มีดังนี้

ช่วยสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานของหน่วยงาน ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบได้ ทำให้เกิดธรรมาภิบาล ลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้ง หน่วยงานภาครัฐ สามารถนำข้อมูลเปิดภาครัฐของหน่วยงานอื่นมาประกอบการวางแผนเชิงนโยบาย หรือเกิดโครงการบูรณาการข้อมูลร่วมกัน ช่วยสร้างคุณค่าให้กับสังคม

๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ ในการปฏิบัติงาน

เกิดความไม่เข้าใจในขั้นตอนการเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐ

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งเสริมให้สามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงานให้สัมฤทธิ์ผล ได้แก่

ผู้บังคับบัญชาควรจัดให้มีการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางและแนวปฏิบัติการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (Open Government Data Guideline) รวมทั้งประเภทและข้อมูล ขั้นตอนการเตรียมข้อมูลเพื่อเปิดเผย ข้อมูลเปิดภาครัฐ และประโยชน์ของการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ให้บุคลากรภายในหน่วยงาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายกิตติกร นาคะชัย)

ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้

วันที่ ๑๓ สิงหาคม ๒๕๖๗